

В.В. Зінченко (Центр європейських досліджень, м. Київ, Україна)
**ФІЗИЧНА ЕКОНОМІКА ЯК МОДЕЛЬ УПРАВЛІННЯ
КОНКУРЕНТНИМ ПЛАНУВАННЯМ
МАКСИМАЛЬНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ**

У статті здійснено дослідження концептуальних моделей фізичної соціальної економіки з проблем поєднання економічної ефективності і справедливості у розподілі доходів, сучасних глобальних тенденцій розвитку суспільних та економічних систем.

Ключові слова: фізична економіка, економічна ефективність, суспільний добробут, глобалізація, кількісна теорія грошей, динамічні процеси, стан рівноваги.

Літ. 33.

В.В. Зинченко (Центр европейских исследований, г. Киев, Украина)
**ФИЗИЧЕСКАЯ ЭКОНОМИКА КАК МОДЕЛЬ УПРАВЛЕНИЯ
КОНКУРЕНТНЫМ ПЛАНИРОВАНИЕМ
МАКСИМАЛЬНОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ**

В статье осуществлено исследование концептуальных моделей физической социальной экономики по проблемам сочетания экономической эффективности и справедливости в распределении доходов, современных глобальных тенденций развития общественных и экономических систем.

Ключевые слова: физическая экономика, экономическая эффективность, общественное благосостояние, глобализация, количественная теория денег, динамические процессы, состояние равновесия.

V.V. Zinchenko (Center of European Researches, Kyiv, Ukraine)
**PHYSICAL ECONOMY AS A MANAGEMENT MODEL
FOR COMPETITIVE PLANNING OF MAXIMAL EFFICIENCY**

The article carries out the research on the conceptual models of physical social economy on the combination of economic efficiency and fairness in distribution of income, current global trends in the development of social and economic systems.

Keywords: physical economics; economic efficiency; social welfare; globalization; quantitative theory of money; dynamic processes; the state of equilibrium.

Постановка проблеми. Зараз все більше зростає усвідомлення того, що науковим можна вважати лише адекватне реальності економічне знання. Відомий французький економіст, лауреат Нобелівської премії М. Алле стверджує, що роль науки полягає в тому, «аби спростити і відібрати факти, звести їх до значущих даних та знайти між ними суттєві залежності. Можна з користю для справи спростити реальність, але тільки тоді, коли це не змінює дійсної природи явищ. Однак прагнення до спрощення ні в якому разі не повинно призводити до спотворення сутності реальності» [5, 38]. Тим часом, у системі неоліберальної світової економіки з'явилися перші тріщини, а спекулятивно-фінансова олігархія винайшла спосіб необмеженої експансії платіжних засобів у вигляді так званих *деривативів*, які виконують роль *квaziгрошей*. Вони вирости з ф'ючерсних контрактів, які втратили свій страхувальний характер і, по суті, перетворилися на угоди на зразок парі. Можливість перепродажу цих фінансових інструментів додала їм функцію платіжних засобів, відкрилися перспективи створення гігантських фінансових пірамід. Все це було ні чим

іншим, як латентною формою інфляції. Саме школа *фізичної економіки* вперше звернула увагу на небезпеку такого розвитку.

Аналіз останніх публікацій. У межах важливої для всіх різновидів фізичної економіки проблеми загального суспільного й економічного добробуту вагомим є аналіз загальної економічної рівноваги, зокрема розрахунку на основі моделі ринків і реалізації економічних надлишків, дослідження динамічних процесів, особливо в умовах невизначеності й ризику з розвитком теорії грошей, кредиту і динаміки грошового обігу (М. Алле [1–5; 18–21], П.Г. Кузнєцов [9], Л. Ларуш [10; 16; 25; 26], Б. Мунье [29], Г. Мунера [28], Т.В. Муранівський [16], Л. Рамраттан [30], М.Д. Руденко [13], М. Сзенберг [32], Г. Сілверберг [31], Д. Теннебаум [33] та ін.).

Мета дослідження. Сучасні наробки фізичної економіки вказали світу на зростаючу невідповідність між загальним обсягом фінансових зобов'язань і станом продуктивних сил світу. Причиною нестримного зростання цієї невідповідності економісти вважають руйнування моделі їх підкріплення товарною масою й відхід від ефективної економічної політики, яка полягала у підтримці науково-технічного прогресу у виробництві високоякісної наукомісткої промислової продукції, стимулювавши інтенсивний потік нових технологій для виробництва споживчих товарів. Дослідження фізичної економіки [1–5; 18–21; 23] зосереджені на аналізі проблеми поєднання економічної ефективності та справедливості у розподілі доходів. Саме за працю на цю тему («У пошуках економічної дисципліни») М. Алле був удостоєний Нобелівської премії («За внесок у теорію ринків та ефективного використання ресурсів» [23, 980]). Учений писав: «Я намагався переосмислити роль економічної свободи та ринкової економіки з точки зору пошуку ефективності і досягнення етичних цілей» [1, 130].

Основні результати дослідження. Слід відзначити, що фундамент власне наукового підходу до економічного знання закладався одночасно із започаткуванням *школи фізичної економіки* другої половини XVIII ст. (Ф. Кене [8], А.Р.Ж. Тюрбо [14], Д. де Немур [15], Ж. Д'Аламбер [6], В. Мірабо [27], П.П. Мерсьє де Ла Рів'єр [12] та ін.). Істотна заслуга фізіократів полягала в тому, що «вони надали аналіз капіталу. Ця заслуга і робить їх справжніми батьками сучасної політичної економіки» [11, 12]. Відповідною викладеним засадам була інтерпретація сфери обміну й сутності грошей: гроші самі собою не задовольняють потреби людей і не породжують грошей. Без реальних багатств грошові багатства залишалися б багатствами безплідними і безкорисними; гроші «не споживаються і не відтворюються, але завжди слугують обміну таких багатств, які придатні для споживання» [8, 226]. Таким чином, вони започаткували оригінальну концепцію суспільного відтворення, що була першою школою фізичної економіки.

У сфері інтеграції моделі суспільного добробуту й моделі ефективного фінансового регулювання/прогнозування школу фізичної економіки гідно репрезентує Л. Ларуш. Ще у 1984 р. він виступив зі своїм т.зв. «шостим застереженням», у 1987 р. стався крах на Нью-Йоркській фондовій біржі, на початку 1990-х рр. обвалилися піраміди на японській фондовій біржі та в галузі земельних спекуляцій. Всі ці події отримали назву «крах економіки мильної бульбашки». У 1995 р. вибухнула мексиканська фінансова криза. Одночасно

виникла нова серйозна загроза для японської банківської системи. З того часу почалося безперервне розбухання фінансового капіталу в усьому світі, швидко зростав об'єм фінансових спекуляцій. У 1997 р. відбулася *азійська фінансова криза*. Розпочалась торгівля кредитами та іншими фінансовими зобов'язаннями, у якій взяли участь фінансові спекулянти усього світу. Псевдорозквіт економіки фактично обертався колосальною інфляцією курсів акцій. У 2008 р. загальні тенденції розвитку глобальної економіки трансформувалися у *світову фінансово-економічну кризу* всієї глобальної системи. З 2008 р. латентна інфляція на фінансових ринках і фондовій біржі вилілася в явну інфляцію на товарних і сировинних ринках. Інформаційний сектор, де спостерігалось швидке зростання, не виправдав надії інвесторів на надприбутки.

М. Алле вважає, що економіка, хоч і претендує на звання науки, однак їй поки що все ще бракує наукової строгості. Занадто багато припущень, на які вона спиралася, не підтверджувалися і не підтверджуються дослідним шляхом, і в ній поки що відсутня суворая математична точність природничих наук. Першу працю М. Алле [20] відрізняло від попередників у галузі економіки застосування суворих, докладних математичних викладок з метою показати, як протидіючі сили попиту і пропозиції можуть привести ринок у стан *рівноваги* (рівновагою є таке положення, за якого попит на товар відповідає пропозиції). М. Алле обійшовся без ідеї «ринку» як *єдиного об'єкта*. Натомість він розробив реалістичнішу модель, яка передбачає безліч взаємодіючих ринків. Вчений показав, як зміни, якими порушено один з ринків (наприклад, взуттєвої продукції), можуть вплинути на споріднені ринки (скотарський, ринок залізних виробів, ринок праці) і, в перспективі, на економіку в цілому. У наступній книзі М. Алле [19], використовуючи свої ідеї про максимальну ефективність, сформулював нову теорію засобів виробництва (*до засобів виробництва відноситься вже вироблений товар, який використовується для виробництва іншого товару*), використовуючи також гіпотезу про те, що сумарний національний дохід є функцією від попередніх інвестицій у засоби виробництва. М. Алле застосував свою методику до гіпотези і перетворив її на низку математичних операцій, розширюючи тему, досліджував співвідношення між інвестиціями в засоби виробництва і ставкою відсотка, маючи на увазі під відсотком ціну грошового кредиту. Як і будь-яка ціна, відсоткова ставка контролюється механізмом попиту і пропозиції, зокрема, попиту та пропозиції, що стосуються грошових мас. Дослідник вивчає вплив цього механізму на економіку, яка не знаходиться в стадії росту, таку, в якій, крім усього іншого, грошовий фонд є постійною величиною. Він зумів показати, що в такій економічній системі, де *засоби виробництва розміщені з максимальною ефективністю, жоден виробник не потребує додаткового інвестування*. Внаслідок цього зникає необхідність отримання грошових кредитів, і в підсумку оптимальна ставка відсотка прирівняна до нульової.

Поряд з аналізом рівноваги М. Алле займається і дослідженням динамічних процесів, особливо в умовах невизначеності і ризику. *Проблема економічної ефективності й оптимального розподілу доходів* пронизує всю наукову діяльність М. Алле, яка охоплює такі основні сфери: теорію загальної економічної рівноваги, максимальної ефективності та основ економічного розра-

хунку; теорію міжчасових процесів і максимальної ефективності капіталу; теорію вибору в умовах ризику і розробку критеріїв прийняття раціональних економічних рішень; теорію грошей і кредиту та динаміку грошового обігу; теорію ймовірності, аналіз часових рядів і їхніх екзогенних змінних. В основних ідеях цих теорій відображено зацікавленість в «пошуку умов, за яких здійснення найбільш досяжна ефективність економіки, і аналізі відповідного цього стану економіки розподілу доходів» [3, 212]. Вчений послідовно наполягає на необхідності підкріплювати теорію емпіричними даними, створивши математичні моделі, які дозволяли б аналізувати ці дані із заданою точністю. Моделі М. Алле надихнули таких економістів, як Ж. Дебре [7] і К. Ерроу [17; 22] на подальше вивчення ринків і соціальної ефективності. М. Алле розробляв економічні дослідження на замовлення приватних і державних підприємств, а також Європейського економічного співтовариства (нині Євросоюз), у створенні якого він брав активну участь. Його ідеї були використані на практиці при розрахунку схем капіталовкладень і ціноутворення для націоналізованих виробництв, зокрема в його рідній Франції, де під державний контроль у післявоєнний час були взяті залізниці, комунальні служби та інші галузі. Завдяки послідовному виконанню рекомендацій М. Алле щодо встановлення цін, близьких до цін вільного ринку, французькому уряду вдавалося підтримувати ефективну життєздатність цих одержавлених монополій.

За межами кола економістів М. Алле більше відомий своїми працями з *теорії ризику*, в яких він показав, що *теорія максимізації очікуваної корисності*, яка вважалася впродовж більше 40 років загально визнаною, не може бути застосована в процесі прийняття багатьох емпіричних рішень в умовах ризику і невизначеності. Проведені М. Алле дослідження показали, що реально діючий економічний агент постійно порушує так звану гіпотезу очікуваної корисності. Цей факт, відомий як *«парадокс Алле»*, став причиною величезної кількості як теоретичних, так і емпіричних досліджень. М. Алле математично точно пояснив цей парадокс, стверджуючи, що раціонально діючий агент воліє обрати абсолютну надійність.

Незмінний інтерес до історії підштовхнув дослідника до вивчення розквіту і занепаду цивілізацій у зв'язку з економічними чинниками. Також М. Алле приділяє увагу й іншій сфері своїх інтересів – фізиці. Він не відокремлює свою експериментальну діяльність від економічних досліджень. «Ці дослідження змусили мене розмірковувати над природою наших знань, природою досвіду і теорії, над труднощами, з якими стикається експериментатор, та інтерпретацією результатів, а також над науковим методом у цілому ... Ніщо не могло бути для мене повчальнішим, ніж це порівняння двох наукових дисциплін, настільки явно несхожих» [4, 21]. Сьогодні М. Алле вважається одним із найбільш активних прихильників *кількісної теорії грошей*. Створена ним модель, що описує динаміку грошових витрат країни, підкріплювалася посиленнями на психологічний закон сприйняття часу. Дані інтегрально-диференціальних рівнянь, що описують зміни доходу, свідчили про три обмежених цикла, які залежать від попередніх умов. На основі цієї базової моделі стало можливим пояснення локальної стабільності постійного стану рівноваги, а також економічних циклів і гіперінфляції.

«Чимала частина моєї книги присвячена доведенню двох фундаментальних передумов: уся досягнута рівновага в ринковій економіці і є станом максимальної ефективності, і, навпаки, будь-який стан максимальної ефективності є станом рівноваги ринкової економіки» [3, 6]. Йдучи в розріз з уявленнями багатьох сучасних економістів, М. Алле також показав, що механізми попиту й пропозиції можуть призвести до максимальної ефективності навіть всередині державної монополії. Навіть якщо монополіст має можливість завищувати або занижувати ціни порівняно з конкурентним ринком, монополія не отримує з таких дій прибутку. Якщо завищувати ціну, то попит впаде й обсяг продажів виявиться недостатнім, а за дуже низьких цін монополіст втрачає гроші з кожної проданої одиниці товару. Отже, якщо урядові механізми регулювання встановлюють довільні ціни, наприклад, з політичних міркувань, економіка як ціле постраждає. Зважаючи на зацікавленість М. Алле впливом економічних теорій на суспільне життя, немає нічого дивного в тому, що він завжди працював над застосуванням своїх ідей у реальній економіці. Дослідження М. Алле зосереджені на аналізі економічних проблем, зокрема, проблеми поєднання економічної ефективності і справедливості у розподілі доходів. Вчений прагне переосмислити роль економічної свободи та ринкової економіки з точки зору пошуку ефективності й досягнення етичних цілей. Доробки М. Алле часто мають критичний характер щодо поточної урядової політики. Він створив власну теорію загального економічного розрахунку на основі своєї моделі ринків і реалізації економічних надлишків.

Перехід до *плаваючих курсів валют* спровокував інфляцію, яка вилилася у два «нафтових шоки». З середини 1980-х рр. верховодам «світових залаштунків» вдалося переключити ці інфляційні тенденції з ринків сировини на фондовій біржі та ринки нерухомості. І поки на цих ринках не з'явилися тріщини, ініціаторам цієї політики вдалося позиціонувати інфляцію у вигляді «приросту багатства». Цей «приріст» відбувався за рахунок позитивної курсової різниці і номінальної вартості нерухомості. І курси акцій, і вартість землі далекі від своєї реальної основи: капіталізованого прибутку і ренти. Одночасно, в результаті цілеспрямованої політики МВФ, зростає переобтяженість боргами країн третього світу. Лінія керівництва ФРС і МВФ полягає в тому, щоб відстрочити новий етап загальносвітової фінансово-економічної кризи додатковим накачуванням в економіку ліквідності. Якщо вона повністю здійсниться, світ опиниться під загрозою *макрогіперінфляції*. У вересні 2010 р. аналітик-оглядач Е. Еванс-Прічард з лондонської "Daily Telegraph" писав: «Прошу вибачення у моїх читачів по всьому світу за те, що я захищав надзвичайні заходи стимулювання, прийняті Федеральною резервною системою, і як наївний стверджував, що ФРС не захопиться цією наркоманією, політичними зловживаннями і розгнущаним божевіллям після упорскування перших доз «нетрадиційного» пом'якшення грошово-кредитної політики» [24].

У цих умовах Л. Ларуш запропонував свій план реорганізації світової фінансової системи. Він полягає в поверненні до *бреттонвудської системи фіксованих валютних курсів*. За основу валютної системи пропонується замість золота чи долара взяти *кошик «твердих товарів»*, необхідних для життєзабезпечення людини. Цей кошик дасть змогу побудувати *штучну грошову одиницю*

для міжнародних розрахунків. Національні валюти були б прив'язані до неї фіксованим співвідношенням. Нову систему Л. Ларуш пропонує впроваджувати у два етапи: спочатку на двосторонній основі і в регіональних економічних блоках і лише потім – у загальносвітовому масштабі. При цьому фінансові зобов'язання, які виникли на спекулятивній основі, так само, як і борги країн, що розвиваються, повинні бути анульовані [16; 25; 26; 31; 33]. Послідовно приводячи комплексні математичні докази, М. Алле продемонстрував, що максимальна ефективність є природним результатом будь-якої ідеально функціонуючої конкурентної економічної системи вільного ринку. Як протидія монополіям і отримання «невиправданою прибутку» вчений рекомендує широке застосування методів фіскальної та грошової політик, у тому числі податків на «невиправданий прибуток» і капітал. Зокрема, в галузі грошової політики М. Алле вважає за необхідне не тільки встановлення контролю за темпом зростання грошової маси як гарантії стабільності цін, а й індексацію всіх цінних паперів, щоб уникнути невиправданого зрушення у розподілі багатства між позичальником і кредитором.

У результаті з'явилася можливість вивчити умови досягнення соціальної ефективності, рівноваги і стабільності в децентралізованій економіці, створеної незалежними споживачами й виробниками, іншими словами, у ринковій економіці. Будучи безумовним прихильником свободи торгівлі і конкуренції між країнами як засобу збільшення добробуту нації, М. Алле разом з тим вважає, що ефективна організація вільного ринку повинна бути забезпечена відповідною економічною та соціальною організацією. Його ідеалом є так зване *конкурентне планування*, що передбачає поєднання державного планування економіки з конкуренцією підприємств приватного бізнесу. Як вважає Л. Ларуш, ці заходи, разом із планом перебудови світової інфраструктури, повинні забезпечити стале економічне зростання і привести у відповідність обсяг світових фінансових інструментів з можливостями світових продуктивних сил.

Висновки. Отже, найбільш наближеним до суспільно-господарської реальності буде знання, що базується на природних законах економічного буття – *фізична економія* [13]. Справедливість такого визначення даного сегмента економічного знання підтверджується словами М. Алле: «Те, що вірне для фізики, є вірним і для економічних наук» [4, 50]. Науковий аналіз економічних явищ показує існування «настільки ж вражаючих закономірностей, як і в фізичних науках» [4, 30]. Розвиваючи цю ідею впродовж останніх десятиліть, вчений переконаний у її правильності, а тому неодноразово підкреслює важливість сказаного. Прикметно, що у своїй Нобелівській лекції, прочитаній перед Королівською академією наук Швеції, він ще раз підтвердив, що саме в цьому і полягають засади, завдяки яким предмет економіки є наукою і ця наука підпорядковується тим же принципам і тим же методам, що й фізичні науки. «Цілепокладання відноситься до сфери політики, адже, по суті, визначення цілей шляхом всебічних угод і є справа політичного ладу. Однак ... призначення економіста в тому, щоб перевірити, чи сумісні ці цілі, після всіх угод, одна з одною, а також вказати найкращі засоби їх досягнення» [1, 13]. Будь-яка економічна система має своєю метою прагнення до стану *максимальної ефективності*. Максимальна ефективність виникає при розподілі ресурсів та-

ким чином, щоб найбільшою мірою задовольнити потреби кожного – так, щоб жодна людина не могла б поліпшити свій добробут, не погіршивши добробуту когось іншого. М. Алле і Л. Ларуш є лідерами тієї економічної школи, для якої *проблема суспільного добробуту* є надзвичайно важливою. Цей напрямок прагне вибудувати таку теоретико-практичну систему, яка дозволила б вирішити багато економічних суперечностей, пов'язаних з надмірними нерівністю та бідністю.

1. *Алле М.* Автобиография и нобелевская лекция // Лауреаты Нобелевской премии по экономике: автобиографии, лекции, комментарии. – СПб.: Наука, 2009. – Т. 2: 1983–1996. – С. 125–144.
2. *Алле М.* Поведение рационального человека в условиях риска: критика постулатов и аксиом американской школы // THESIS.– 1994.– Т. 2, №5. – С. 12–18.
3. *Алле М.* Современная экономическая теория и факты // Thesis.– 1994.– Т. II, Вып. 4. – С. 11–19.
4. *Алле М.* Условия эффективности в экономике / Пер. с франц. – М.: Наука для общества, 2000. – 319 с.
5. *Алле М.* Экономика как наука. – М.: РГГУ, 1995. – 166 с.
6. *Д'Аламбер Ж.Л.* Динамика. – М.; Л.: Гостехиздат, 1950. – 315 с.
7. *Дебре Ж.* Автобиография и нобелевская лекция // Лауреаты Нобелевской премии по экономике: автобиографии, лекции, комментарии. – СПб.: Наука, 2009. – Т. 2: 1983–1996. – С. 9–27.
8. *Кенэ Ф.* Избранные экономические произведения. – М.: Соцэкгиз, 1960. – 340 с.
9. *Кузнецов П.Г.* Система Природа-Общество-Человек. Устойчивое развитие. – М.: ГНЦ РФ ВНИИгеосистем, МУПОЧ «Дубна», 2000. – 803 с.
10. *Ларуш Л.Х.* Физическая экономика как платоновская эпистемологическая основа всех отраслей человеческого знания. – М.: Научная книга, 1997. – 210 с.
11. *Маркс К., Энгельс Ф.* Сочинения. – Т. 26, Ч. 1: Маркс К. Капитал (Т. 4, Ч. 3). – 675 с.
12. Мерсье де Ла Ривьер Пьер Поль // Строев А.Ф. Те, кто поправляет фортуны. Авантюристы просвещения. – М.: НЛО, 1998. – С. 218–233.
13. *Руденко М.Д.* Енергія прогресу (Нариси з фізичної економії). – Тернопіль: Джура, 2004. – 248 с.
14. *Тюрго А.Р.Ж.* Избранные экономические произведения. – М.: Соцэкгиз, 1961. – 206 с.
15. *Физиократы.* Избранные экономические произведения. Антология / Ф. Кенэ, А.Р.Ж. Тюрго, П.С. Дюпон де Немур. – М.: ЭКСМО, 2008. – 1200 с.
16. *Философия физической экономики: Беседа профессора Т.В. Мурашевского с Л. Ларушем.* – М.: EIR, 2008. – 48 с.
17. *Эрроу Дж.К.* Коллективный выбор и индивидуальные ценности. – М.: ГУ ВШЭ, 2004. – 201 с.
18. *Allais, M.* (1987). The Credit Mechanism and Its Implications. In: Arrow and the Foundations of the Theory of Economic Policy. G.R. Feiwel (ed.). New York: New York University Press. P. 491–561.
19. *Allais, M.* (1992). Erreurs et impasses de la construction europeenne. Ottawa: C. Juglar. 122 p.
20. *Allais, M.* (1999). InnoVatio-Fundus. Bd. 15. Identitat kontroVers. Bonn: InnoVatio, 1999. 118 s.
21. *Allais, M.* (2005). Albert Einstein: un extraordinaire paradoxe. Paris: Juglar. 89 s.
22. *Arrow, K.J.* (1962). The Economic Implication of Learning by Doing. The Review of Economic Studies, 29(3): 155–173.
23. Die Nobelpreisträger der ökonomischen Wissenschaft 1969–1988. Kritisches zum Werden neuer Tradition. Selbstportrait – Lesung – Auswahl – Kritik. Herausgegeben von Horst Claus Recktenwald unter Mitwirkung von Assar Lindbeck und Geoffrey Harcourt. Dusseldorf: Wirtschaft und Finanzen, 1989. 1054 s.
24. *Evans-Pritchard, A.* (2010). Shut Down the Fed (Part II). Daily Telegraph, Sept. 27th // blogs.telegraph.co.uk.
25. *LaRouche, L.H.* (2009). The Principle of Mind (April 3 Issue) // www.larouche.com.
26. *LaRouche, L.H.* (2010). The Economic Past Is Now Behind Us! Money or Credit? EIR, Sept. 10 // www.larouche.com.

27. *Marquis de Mirabeau, V.R.* (2010). Philosophie rurale, ou economie generale et politique de l'agriculture, reduite a l'ordre immuable des lois physiques et morales, qui assurent la prosperite des empires. Charleston: Nabu Press. 398 p.
28. *Munera, H.A.* (2011). Should the Laws of Gravitation be Reconsidered? The Scientific Legacy of Maurice Allais. Birmingham: Apeiron. 480 p.
29. *Munier, B.* (1995). Markets, Risk and Money: Essays in Honor of Maurice Allais. Theory and Decision Library B. N.-Y.: Springer. 388 p.
30. *Ramrattan, L., Szenberg, M.* (2011). Maurice Allais: a review of his major works, a memoriam, 1911–2010: An article from: American Economist. Fairhope: Omicron Delta Epsilon. 43 p.
31. *Silverberg, G., Verspagen, B.* (2010). Evolution und Selbstorganisation in der Okonomie (Selbstorganisation. Jahrbuch fur Komplexitat in den Natur-Sozial- und Geisterwissenschaften, Bd. 9, Hrsg. F Schweitzer, G. Silverberg). Berlin: Duncker & Humbolt. 239 s.
32. *Szenberg, M., Ramrattan, L.* (2004). New Frontiers in Economics. Cambridge: Cambridge University Press. 336 p.
33. *Tennenbaum, J.* (2008). Chronology of the long-term build-up of the financial crisis. Executive Intelligence Review, Vol. 25, no. 22.

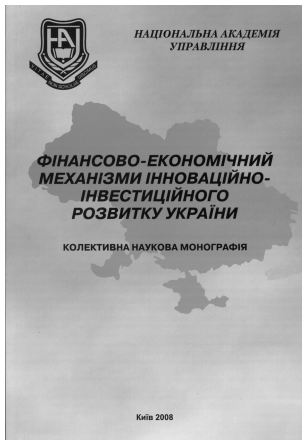
Стаття надійшла до редакції 9.04.2012.

КНИЖКОВИЙ СВІТ

СУЧАСНА ЕКОНОМІЧНА ТА ЮРИДИЧНА ОСВІТА
ПРЕСТИЖНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ

Україна, 01011, м. Київ, вул. Панаса Мирного, 26
E-mail: book@nam.kiev.ua
тел./факс 288-94-98, 280-80-56

Фінансово-економічні механізми інноваційно-інвестиційного розвитку України: Колективна наукова монографія / Кириченко О.А., Єрохін С.А. та ін.; За наук. ред. д.е.н., проф. О.А. Кириченко. – К.: Національна академія управління, 2008. – 252 с. Ціна без доставки – 25 грн.

Монографія присвячена актуальній проблемі світової та вітчизняної економічної науки, викладені теоретико-методологічні питання формування стратегії інноваційно-інвестиційного розвитку національної економіки та формування її фінансово-економічного механізму. В основу викладу матеріалу монографії покладені багаторічні дослідження науковців в галузі економічної теорії, фінансів та банківської справи, які були апробовані на сторінках авторитетного журналу "Актуальні проблеми економіки" в 2004–2007 роках. В монографії обґрунтовано шляхи переходу економічної системи України від підприємства до рівня держави на більш високий цивілізаційний рівень за рахунок створення ефективного фінансово-економічного механізму інноваційно-інвестиційного розвитку.